

PÉLDABESZÉDEK KÖNYVE

- Prekopa István -

Az ókori kelet bölcsesség irodalma

Bevezetés

Héber bölcsesség irodalom

- Mi a bibliai bölcsesség lényege? – Azt teszem, amit Isten tenne az én helyemben
- Az Ókori kelet bölcsességének útja: Isten – Király – Írnok – Nép
- Az izraeli bölcsességről néhány tudnivaló

Az izraelita bölcsesség „életbölcsesség”, és nem a lét végső értelmének keresése.

Mint pl. ma Görög gondolkodásban

- Hivatásbeli jártasság (2M 31,3 35, 10)
- Királyok kormányzási készsége, politikai jártasság (1Kir 3)
- Ravaszság, éles elméjű, leleményesség (2Sám 13, 3)
- Értelmes magatartás, mellyel boldogulni lehet (Péld 1, 2-7)
- Az izraelita bölcsesség középpontjában az egyén sorsa áll, az egyén viselkedés formáit keresi, megfelelő magatartást akar kialakítani, hogy boldoguljon.
- Az ókori kelet mondásgyűjteményei etikai kérdéseket fogalmaz meg, vagy gyakorlati tanácsokat ad a világrendnek megfelelő, és ezért sikeres életre.
- A világrend igazából rejtély, aminek értelmét kinek-kinek meg kell keresnie, és ezt a keresést meg lehet tanulni, vagy meg lehet tanítani. (Péld.10,1- 22)

Az izraelita bölcsesség szoros kapcsolatban áll a Jahve hittel

- A szent írók, sohasem hagynak kétséget afelől, hogy a bölcsesség az egyetlen Jahwe Istentől ered
- Isten minden bölcsesség forrása (Jób 32, 8; Péld 2,6; Jak 1,5-6)
- Isten az, aki egyedül bölcs (Péld 3,19)
- Isten szívesen ajándékozik meg bölcsességével (2Móz. 35,36; Zsolt. 33,8; Jak 1,5)

- Isten bölcsessége mutatkozik meg az Ő alkotásaiban (Jób 28, 39)
- Az ember nem képes átlátni Isten gondolatait, és bölcsességét (Zsolt 139; Jer 23,18)
- A bölcs ember tudatában van bölcsességének korlátaival (Péld 20,24; Péld 1, 5; 3, 5-7)
- A bölcsesség önálló valóság, kívánatos érték, amelynek rejtekhelyét, csak Isten ismeri (Jób 28)
- A bölcsesség (megszemélyesítve) **hívja az embereket**, és felkínálja magát, hogy vele, ill. belőle éljenek. (Péld1, 20-33; 3,16-19)
- A társadalmi rend is része az Isten alkotta világrendnek. Ebben a vonatkozásban bizonyos kettősség figyelhető meg:

Gazdagok, tehetősök

- Örömmel élvezhetik atyáik örökségét (Péld19, 14)
- Kordában tarthatnak rabszolgákat (Péld 22, 7; 23, 1-5)
- Törekednek jelentős pozíciókra (Péld 22,7; 23,1-5)

Szegények szempontját is érvényesíti azzal, hogy

- Szigorú ítéletet mond a gazdagok visszaélései fölött (Péld 16, 19)
- Istent, a szegények védelmezőjének mutatja be (Péld 14, 31; 17,5; 19,17;)
- Bemutatja, hogy a gazdagoknak fent kell tartaniuk az igazságot (Péld 14,34; 16,11-12; 29,2)
- A bölcsesség vezeti Istenhez az embert (Péld 8,31; 35-36;)
- A bölcsesség, **Isten dicsőségének a kiáradása**, amely Isten tulajdonsága, sőt isteni személy (Péld 8,)
- Isten úgy is érvényesíti, és fenntartja a bölcsességet, hogy **ítéletet tart az emberek fölött**. (Ez állandó folyamat, mely helyes útra téríti az embert, ha elfogadja Isten ítéletét – „Helyreállító ítélet” (Péld 24,12; Péld 11,31; 19,16-17)

Az ókori keleti bölcsességnek mindig van vallásos emelkedettsége

A bibliai bölcsesség irodalom nem említi Izrael üdvtörténeti eseményeit, tradícióját

Példabeszédek

- Példabeszédek Könyvének héber felirata: *másál* = (köz)mondás, példa, példázat, bölcs mondás
- *Mislé sölómó* = Salamonnak Példabeszédei

Szerzők

- **bölcs uralkodó** {**1Kir** 3,12; 4,29-34; 5,7; 10,1skk; stb} – A korabeli közelkeleti felfogás szerint az uralkodó (fáraó, király, császár stb) *hivatalból* bölcs, hiszen „isten”-től származik... (Egyiptomi felfogás: „A fáraó az istenek fia és földi helytartója.”)
- **Salomon** – az **1Kir** 4,32 szerint – 3000 bölcs mondás és 1005 ének szerezője. Ezek alapján mondhatjuk, hogy Salomon szerezője is sok mondásnak, másrészt mintegy megtestesítője, sőt „égisze” a bölcsességnek.
- **Más szerzőket** is megjelöl a könyv:
- **Ágúr**, a masszái Jáke fia {**Péld** 30,1-14}
- **Lemúél**, masszái király {**Péld** 31,1-9}

Keletkezés kora

A *bölcsességi irodalom* nagyon régi gyökerekre nyúlik vissza (pátriárkák kora).

A *bölcsességi iskolák* Izraelben Salamon idejében kezdték meg működésüket, első rendszeres írásbafoglalásuk is ekkorra tehető (királyi iskolák...).

A **Péld** 25-29-et (5. gyűjtemény) Ezékiás emberei gyűjtötték **{Péld 25,1}**.

Atya-fiú kapcsolat

Írástudók voltak a bölcsességi iskolák művelői, mester-tanítvány kapcsolatokban, amit rendszerint „atya-fiú” formában fejeztek ki (bensőséges, családi kapcsolat, ahogy Isten törvénye alapján minden izraelitának lennie kell egymással): **Péld** 1,8.10.15; 2,1; 3,1.11.21; 4,10.20; 5,1.20; 6,1.3.20; 7,1; 19,27; 23,15.19.26; 24,13.21; 27,11; 31,2; **Préd** 12,14.

„Hallgass fiam az atyai intésre..”

Atyai felelősség

Az atyák felelőssége volt a fiak tanítása az Igére, a törvényre, Isten beszédére, és így van ez ma is!

1Móz 18:19

Mert tudom róla, hogy megparancsolja az ő fiainak és az ő házanépének ő utána, hogy megőrizzék az Úrnak útját, igazságot és törvényt tévén, hogy beteljesítse az Ur Ábrahámot, amit szólott felőle.

Ábrahám: a hit atyja, megtanította a fiait az Úrnak útjára, hogy hallgassák és cselekedjék, megtartsák az Úrnak beszédeit!

A bölcs mondások gyűjtése inkább a **meglévő szájhagyomány rögzítését** jelentette, nem pedig a költői színvonalú bölcsességi irodalom kialakítását.

Mivel az írástudók királyi hivatalnokok voltak, írásaikban témaként és formaként is szerephez jutott a **jogi és igazságszolgáltatási** gyakorlat.

- A hivatalnok írástudók („bölcsek”) kiváltották a **próféták bírálatát**, mivel politikai tevékenységük a legtöbbször ellentétben állt a Jahve ígéretébe vetett feltétlen bizalommal {**Jes** 29,14skk; **Jer** 8,8-9; 51,57; az Újszövetségben: **Mt** 5,20; 7,29; 12,38-42; 16,21; 20,18; 21,15-17; 23,1-3.13-

Műfaj, stiláris elemek

„Műfajilag” két nagy csoportot különböztethetünk meg:

A velős mondás, szentencia: rövid, képekben gazdag, gondolat-párhuzamban megfogalmazott frappáns bölcsesség.

Az összefüggő tanítás **{Péld 1-9}**, ezen belül több helyen zsoltár-szerű költemény **{Péld 1,20-33; 2,1-15; 8,12-30; 9,1-6; stb}**.

„Eredet” szempontjából is két nagy csoportot figyelhetünk meg a mondások között:

A valószínűleg az írnok-iskolákban tanított udvari bölcsesség. {pl. **Péld** 10,15; 21,1-5; stb.}

A nép mondásaiból gyűjtött népies bölcsesség {pl. **Péld** 16,26; stb.}

A mondásokra jellemző stiláris elem a gondolat-párhuzam (gondolatritmus).
Néhány példa erre, amelyekben megfigyelhetjük, hogy a párhuzam első tagja megfogalmazza az embertől független valóság rendjét, a második tagja pedig az így szemléltetett és bemutatott emberi magatartást írja le:

Péld 25,23.

Az északi szél esőt szül, (ez a valóság rendje) a suttogó nyelv pedig haragos arcot. (ez a valóságnak megfelelő magatartás)

Péld 26,20.

Ha elfogy a fa, kialszik a tűz, (ez a valóság rendje) ha nincs rágalmozó, megszűnik a viszály. (ez a valóságnak megfelelő magatartás)

Péld 27,20.

Amilyen telhetetlen a halál és az elmúlás helye, (ez a valóság rendje) éppoly telhetetlen az emberi szem. (ez a valóságnak megfelelő magatartás)

A gondolat-párhuzam sok fajtája (szinonim, antitetikus, szintetikus) fordul elő a **Péld**-ben:

1. szinonim gondolat-párhuzam

Péld 10,26.

Amilyen az ecet a fognak és a füst a szemnek, olyan a rest a megbízóinak.

Péld 21,1.

Olyan az ÚR kezében a király szíve, mint a patak vize: arra vezeti, amerre akarja.

Péld 27,18.

Aki gondozza a fügefát, az eszi a gyümölcsét, s aki gondoskodik az ő uráról, azt megbecsülik.

2. antitetikus gondolat-párhuzam

Péld 10,2.

Nem használnak a bűnnel szerzett kincsek, de az igazság (c) megment a haláltól.

Péld 21,2.

Minden útját helyesnek tartja az ember, de az ÚR vizsgálja meg a szíveket.

Péld 19,1.

Jobb a feddhetetlenül élő szegény, mint az álnok beszédű ostoba.

3. szintetikus gondolat-párhuzam

Péld 16,24.

Lépes méz a kedves beszéd: édes a léleknek (n) és gyógyulás a testnek (csontnak).

Péld 19,10.

Nem illik az ostobához a fényűzés, sem a szolgálóhoz a vezetőkön való uralkodás.

A szöveg felépítése

- 9 gyűjtemény, talán 7 kisebb könyvben, amelyek a héber bölcsességi irodalom különböző stádiumait képviselik, s az olvasás során a stílusok és gondolatok különbözősége nyilvánvalóvá válik. [részletesebben Rózsa Huba: Az Ószövetség keletkezése – 592.o.]

- **1.gy:** 1-9: Salamonnak...mondásai
összefüggő bevezetés az egész könyvhöz, és rávezet az igazi bölcsesség lényegére.
- **2.gy:** 10,1-22,16: Salamon mondásai
375 [Salamon nevének számértéke] rövid szentencia az i.e. 9-8. sz-ból.
- **3.gy:** 22,17-24,22: A bölcsek mondásai
Amenopé tanításának összefoglalása.
- **4.gy:** 24,23-34: A bölcsek további mondásai
A 3. gy. függeléke.
- **5.gy:** 25-29: Salamon mondásai, melyeket Ezékiás emberei gyűjtöttek össze
Az i.e. 8. sz. végén összeállított gyűjtemény.
Első fele {**Péld** 25-27} paraszti és kereskedő rétegből származhat, s talán a legrégebbi szöveg a könyvben.
- **6.gy:** 30,1-14: A masszai Ágúrnak, Jake fiának szavai
Dél-arábiai törzs nevét idézi; vagy egy nem-izraeli szerző, vagy egy zsidó szkeptikus műve.
- **7.gy:** 30,15-33: Számmondások
Lehet, hogy az előző gyűjteményhez tartozik.
- **8.gy:** 31,1-9: Lemuélnek, Massza királyának szavai
- **9.gy:** 31,10-31: A derék asszony dicsérete (Alfabetikus költemény)

Tanítása

Sokrétű tanítást nyújt az élet különböző területein:

Inti a királyokat a bölcsesség megszerzésére {8,15-16}.

Gyakorlati tanácsok az uralkodáshoz {29,2.4.12-16}.

Az alattvalókat figyelmezteti a király tiszteletére {16,12skk; 24,21; 25,2skk}.

Tanácsok a családi életre és közösségi magatartásra

Óv a házasságtöréstől {5,1skk; 6,24skk; 7,5}.

A derék feleség dicséretei {12,4; 19,14; 31,10-31}.

A családi béke áldása {14,1; 21,9.19; 25,24; 27,15-16}.

Tiszteld a szüleidet! {10,1; 17,25; 23,22.24-25; 28,24; 30,11}

Neveld gondosan a gyermekeket! {13,24; 19,18; 22,15; 23,13-14}

A gyermek fenyegetésének szükségessége

Péld 13:24

Aki megtartóztatja az ő vesszejét, gyűlöli az ő fiát; aki pedig szereti azt, megkeresi őt fenyegetéssel.

Péld 19:18

Fenyítsd meg a te fiadat, mert még van remény [felőle]; de annyira, hogy őt megöld, ne vigyen haragod.

Péld 22:15

A gyermek elméjéhez köttetett a bolondság; [de] a fenyegetés vesszeje messze elúzi őt tőle azt.

Péld 23:13-14

Ne vond el a gyermektől a fenytéket; ha megvered őt vesszővel, meg nem hal. Te vesszővel vered meg őt: és az ő lelkét a pokolból ragadod ki.

Az igaz ember értéke {11,10-12; 28,12.28}

Felebarát iránti szeretet és igazságosság jelentősége {11,17; 14,9.21; 17,17; 21,3}.

Az elnyomottak is Isten védelme alatt állnak {14,31; 15,25; 17,5}

Karold fel a szegényeket! {19,17; 22,9.22skk; 23,10skk}

Kerüld a lustaságot, saját munkádból élj! {6,6-11; 10,5; 24,28-34}

A világ külső anyagi rendje az Istennel való kapcsolattól függ – a szent és igaz Isten tökéletes akaratából {2,6skk; 10,3.22.27.29; stb}.

Isten szándékai szerint élj! {16,1skk}

A bölcs cselekvés forrása és adományozója Isten. {2,6skk}

Az igazi bölcsesség Isten félelme és a benne való feltétlen bizalom. { 1,7.29; 2,5; 8,13; 9,10; 14,26-27; 15,33; stb}

Isten számon tartja minden tettünket. {15,3.11; 16,2; 21,2}

A bölcs ezért alázatos marad. {16,5.18skk; 22,4; 26,12}

A bölcs tudja, hogy korlátozott a tudása {1,5; 3,5-7; 9,8-9; 11,2; 13,10; 18,15; 20,5.24; 21,11.29-31; 28,26}

- a dolgok rendjébe való betekintés terén {11,24skk}
- a saját szívét illetően {16,1skk},
- tudva, hogy a teljes tudás egyedül Istené {3,5-7.19; 15,3; 18,10; 19,21; 21,11.29-31}

A könyv aktuális üzenete

A bölcsesség

- **A „bölcs”** ember Isten szemével mérlegeli gyakorlati teendőit. Mit tenne Isten az én helyemben? Ezt örömmel teszi, mert teljes szívvel rábízta magát, az Ő normái szerint tervez, kezd, cselekszik és végez, ezért sikeres és boldogul.

Péld 9:10

A bölcsességnek kezdete az Úrnak félelme; és a Szentnek ismerete az eszeség.

- **Mi a bölcsesség?**
- **Az istenfélelem**, vagyis eltávozás a gonoszság és bűn útjától, és az Úr ismerete, a szentség útján való járás.
- **Példa:** Jób istenfélő és bűngyűlölő volt!

A felülről való bölcsesség

Jak. 3,17-18

A felülről való bölcsesség először is tiszta, azután békeszerető, méltányos, engedékeny, irgalommal és jó gyümölcsökkel teljes, nem részrehajló és nem képmutató. Az igazság gyümölcse békességben vettetik el azoknak, akik békességet teremtenek.

- **Az Istentől való bölcsesség** megmutatkozik a hívő életében életmódban, szokásokban, cselekedetekben, beszédben. A bölcs ember Istentől való függésben él, az ő vezetésében, az ő parancsolataiban jár és jó gyümölcsöket terem.

Jellemzői

Tiszta

- **Szentségre törekszik**, önmagát megtisztítja, átlátható, hiteles. Távol tartja magát a bűnöktől, és a gonosznak látszó dolgoktól, társaságoktól!
- Ha vétkezik, azonnal megvallja bűnét és megmossa ruháját a Bárány vérében. Egyszerűen rosszul érzi magát, ha le nem rendezett bűn van az életében!

1 Thess. 5,22

Mindentől, a mi gonosznak látszik, őrizkedjete!

- **Látszik**: nemcsak a gonosz dolgoktól, bűnöktől kell tartózkodnunk, hanem az annak látszó dolgoktól is! Ami nem egyértelmű, annál az a szabály, hogy inkább ne tedd meg, mert az a biztos, akkor biztos, hogy nem vétkezel!

Zsid. 12,14

Kövessétek mindenki irányában a békességet és a szentséget, a mely nélkül senki sem látja meg az Urat:

- **Szentség**, tisztaság, Istennek való elkülönülés és a békesség követése nélkül senki sem látja meg az Urat! Ez komoly figyelmeztetés!

Békeszerető

Róm. 12,18

Ha lehetséges, a mennyire rajtatok áll, minden emberrel békességesen éljete.

- **Békeszerető**: azt jelenti, hogy minden helyzetben a békességre törekszik, mert Isten békessége van a szívében!
- **Minden emberrel** békességben kell élnünk, ismerősökkel, rokonokkal, házastárssal, munkatársakkal, más világnézetű emberekkel stb., amennyire rajtunk áll! Ha valaki ok nélkül haragszik ránk, vagy okkal, de bocsánatkérés ellenére sem akar megbocsátani: az az ő dolga! Neked ne legyen lelkiismeret furdalásod e miatt!
- **Példa**: anyósom

Csel. 5,29

Felelvén pedig Péter és az apostolok, mondának: Istennek kell inkább engedni, hogynem az embereknek.

- **Inkább** Istennek kell engedni, mint embereknek! Humanizmusból ne köss elvtelen kompromisszumokat, mert meggyengítik a szellemi életedet!
- **Példa**: az apostolokat megverették, de nem engedtek az igazságból!

Méltányos

- **Valaki** akkor viselkedik méltányosan, ha nemcsak az objektív eredményt veszi figyelembe, hanem az eredményt az illető adottságaihoz, képességeihez méri, és szem előtt tartja a nehezítő, gátló (pl: szociális, gazdasági) körülményeket is. Figyelembe veszi az egyén attitűdjeit, szorgalmát, hozzáállását, motivációit, indítékait.

- **Isten** velünk méltányos: nem kér olyat, amit ne tudnánk megtenni
- **igazságos**: akinek sok adatott, attól sok kívántatik meg. *Luk.12,48*
- **Példa**: Talentumok
- **A szíveket**, indítékokat vizsgálja, az ember hozzáállása a fontos!

Hós. 6,6

Mert szeretetet kívánok, és nem áldozatot, Isten ismeretét, és nem égőáldozatokat.

- **Ez kulcsige** Isten megértésében: Ő nem áldozatokat, különféle kipróbált eredményeket akar látni, hanem, hogy szeressük Őt teljes szívünkkel és ismerjük meg Őt. Elsősorban közösséget akar velünk, és nem áldozatokat akar látni tőlünk.

Jn. 17,3

Az pedig az örök élet, hogy ismernek téged, az egyedül igaz Istent, és akit elküldtél, a Jézus Krisztust.

- **Abban van** az örök élet, hogy a Szent Szellem által valódi szellemi ismeretünk van Istenről. Közelednünk kell Isten felé, hogy egyre mélyebb legyen a közösségünk Vele és így az ismeretünk is.

Engedékeny

- **Az engedékeny** ember nem merev, keményszívű, szűklátókörű, hanem mindent Isten szemüvegén keresztül néz. Ezért rugalmas, lágyszívű, jó értelemben hajlítható, tág látókörű, megbocsátó.

Eféz. 4,32

Legyetek pedig egymáshoz jóságosak, irgalmasok, megengedvén egymásnak, miképen az Isten is a Krisztusban megengedett néktek.

- Az Ige felszólít, hogy legyünk irgalmasok egymáshoz megengedőek, vagyis engedjük el a felebarátaink bűneit, ahogy Isten is elengedte a miénket.

Kol. 3,13

Viseljétek el egymást, és bocsássatok meg egymásnak, ha valakinek panasza volna valaki ellen: ahogyan az Úr is megbocsátott nektek, úgy tegyetek ti is.

- **El kell viselnünk**, hordoznunk egymást szeretetben, mert mindenkinek van olyan rossz tulajdonsága, ami a másikat idegesíti vagy kiakasztja. Meg kell bocsátanunk egymásnak, mert Isten is megbocsátott nekünk.
- **Példa**: *Mt. 18,23-35* Az adósok példázata

Irgalmas

- **Nem a másik** cselekedetei szerint cselekszik, hanem könyörülő, a jót feltételezi a másiktól, a jót látja meg a másikban.

Zsolt. 103,8,10

Irgalmas és kegyelmes az ÚR, türelme hosszú, szeretete nagy. Nem vétkeink szerint bánik velünk, nem bűneink szerint fizet nekünk.

- **Az irgalmasság** Isten egyik fő tulajdonsága! Nekünk hasonlónak kell válnunk Istenhez.
- **Isten** kegyelmes és irgalmas: megbocsátotta vétkeinket és azokról nem emlékezik meg. Nem a bűneink szerint cselekszik velünk, hanem az Ő nagy irgalmassága szerint!

Jak. 2,13

Mert az ítélet irgalmatlan ahhoz, aki nem cselekedett irgalmasságot, az irgalmasság viszont diadalmaskodik az ítéleten.

- **Aki irgalmas**, az irgalmasságot nyer, az irgalmasság győz az ítélet felett.
- **Csak** az Úr Szelleme által tudunk irgalmasak lenni, magunkból legfeljebb egy kis humanizmust tudunk kisajtolni!

Jó gyümölcsök

- Létfontosságú, hogy jó gyümölcsöket teremjünk, ez üdvösség kérdése!

Mt. 7,15-20

„Óvakodjatok a hamis prófétáktól, akik juhok ruhájában jönnek hozzátok, de belül ragadozó farkasok. Gyümölcsöikről ismeritek meg őket. Tüskebokorról szednek-e szőlőt, vagy bogáncskóróról fügét? Tehát minden jó fa jó gyümölcsöt terem, a rossz fa pedig rossz gyümölcsöt terem. Nem hozhat a jó fa rossz gyümölcsöt, rossz fa sem hozhat jó gyümölcsöt. Amelyik fa nem terem jó gyümölcsöt, azt kivágják, és tűzre vetik. Tehát gyümölcsöikről ismeritek meg őket.”

- **Minden embert**, szellemet a gyümölcsökről lehet felismerni. Tehát nem a külsejéről, a pozíciójáról, még csak nem is az erejéről, produktumáról, jeleiről, csodáiról, hanem az életében levő gyümölcsökről!
- **Ha valaki** nem alázattal, szelídséggel, szeretettel, bátorítólag lép fel veled szemben, hanem büszkeséggel, arroganciával, lekezelően, megfélemlítéssel, elbátortalanítással, ott valami nem stimmel! Vagy nem is hívő, vagy hívő ugyan, de előbb-utóbb meg kell ezekből térnie!
- **Gyümölcsök**: a Szent Szellem gyümölcsei, Jézus tulajdonságai, jelleme. Aki nem terem jó gyümölcsöt, az kivágatik, ezért mondtam, hogy üdvösség kérdése!

Gal. 5,22-23

A Lélek gyümölcse pedig: szeretet, öröm, békesség, türelem, szívesség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás. Az ilyenek ellen nincs törvény.

- **A Szent Szellem** gyümölcseit sorolja fel itt az Ige. Ezek azok a tulajdonságok, amelyekkel rendelkezünk kell ahhoz, hogy bemenjünk a mennybe!
- **Ezek Krisztus** tulajdonságai, és ha felöltözzük a Krisztust hit által, akkor ezek a gyümölcsök láthatóvá válnak az életünkben. Krisztusi jellemű emberekké kell válnunk! Az ilyenek ellen nincs törvény, hanem Isten megbocsátó kegyelme van az életükön.

Nem részrehajló

- Nem személyválogató, nem pártoskodó, nem ellenségeskedő, nem megvesztegethető, igaz ítélettel ítél

Jak. 2,1

Testvéreim, amikor dicsőséges Urunkba, a Jézus Krisztusba vetett hitetek szerint éltek, ne legyetek személyválogatók.

- **Isten** nem szereti a személyválogatást, Ő személyválogatás nélkül ítél. Neki nincsenek eleve kedvencei, legfeljebb azzá válhat valaki az Istenfélő magatartása és irgalmas szíve miatt!

Zsolt. 15,5

Nem adja pénzét uzsorára, és nem hagyja magát megvesztegetni az ártatlan rovására. Aki ezeket teszi, nem tántorodik meg soha.

- **Aki Isten szerint bölcs**, az nem hagyja magát megvesztegetni, nem is tántorodik meg soha: szilárdan áll az igazságban

Ján. 7,24

Ne ítéljete a látszat után, hanem igaz ítélettel ítéljete!

- **Fontos**, hogy ne elhamarkodottan a szemünk szerint ítéljünk. Erre hajlamosak a hívők is, mert az ember azt nézi, ami a szeme előtt van, de az Úr azt nézi, ami a szívben van!
- **Az igaz ítélettelhez** tiszta szívre és szellemi érettségre van szükség, hogy ne legyünk részrehajlók

Nem képmutató

- **Nem próbálja** másnak beállítani magát, mint ami valójában. Nem próbál jobbnak tűnni, mint amilyen
- **Jézus** egyedül a képmutató farizeusokat ostromozta kíméletlenül, mert képmutatásukkal nemcsak magukat, hanem a követőiket is becsapták, és tévútra vitték

Mát. 23,13-14

De jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok, mert a mennyeknek országát bezárjátok az emberek előtt; mivelhogy ti nem mentek be, a kik be akarnának menni, azokat sem bocsátjátok be. Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok, mert felemésztitek az özvegyek házáat, és színből hosszan imádkoztok; ezért annál súlyosabb lesz a ti büntetéseitek.

- **A farizeusok** és írástudók nem mentek be a mennyek országába, sőt követőik sem! Ez komoly figyelmeztetés ma is! Mindent színből csináltak, külső üres cselekedeteket, de a szívük távol volt Istentől.
- **Súlyosabb** büntetésük lesz, mint egy ateista bűnösnek!

Luk. 12,47-48

És a mely szolga tudta az ő urának akaratát, és nem végezte el, sem annak akarata szerint nem cselekedett, sokkal büntetettik meg; A ki pedig nem tudta, és büntetésre méltó dolgokat cselekedett, kevesebbel büntetettik. És valakinek sokat adtak, sokat követelnek tőle; és a kire sokat bíztak, többet kívánnak tőle.

- **Aki tudja**, hogy mi Isten általános akarata és nem cselekszi, az súlyosabb büntetést kap, mint aki nem tudja és ezért nem teszi meg!

Igazságban jár

- **Az Igét**, az igazságot követi az életében, azt teszi meg élete mérőszinójává. Nem alkuszik meg elvtelen kompromisszumokkal, egyenesen kiáll az igazság mellett.
- **Ha kárára** esküszik, meg nem változtatja!

Zsid. 1,9

Szeretted az igazságot és gyűlölted a hamisságot: annakokáért felkent téged az Isten, a te Istened, örömnék olajával a te társaid felett.

- **Az igazság szeretete** együtt jár a hamisság gyűlöletével. Aki ezeket cselekszi, azt felkeni Isten öröm olajával!

Ef. 4,15

hanem az igazsághoz ragaszkodva növekedjünk fel szeretetben mindenestől őhöz, aki a fej, a Krisztus.

- **Ragaszkodnunk kell** az igazsághoz, így tudunk felnövekedni Krisztushoz. Igazság nélkül nincs növekedés!
- **Mindez szeretetben** menjen végbe! Igazság szeretet nélkül törvénykezés, szeretet igazság nélkül humanizmus!